

ΤΑΞΗ: Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ

Κριτήριο από την Τράπεζα Θεμάτων

Κείμενο 1

[Σεξουαλική ταυτότητα και κοινωνικός ρατσισμός]

Τα παρακάτω διασκευασμένα αποσπάσματα ανήκουν στο κείμενο της Σοφίας Τσαπαδά «ΛΟΑΤΚΙ+κοινότητα, αντιμετώπιση και ρατσισμός», που δημοσιεύτηκε στις 7.2.2022 στον ιστότοπο offlinepost.gr/2022/02/07/loatki-koinotita-antimetopisi-kai-ratsismos/

Όμως, μετά από τόσα χρόνια, αυτή η ισότητα και ο σεβασμός γιατί δεν έχουν έρθει; Ακόμα και σήμερα, τον 21ο αιώνα, άνθρωποι με ένα σεξουαλικό προσανατολισμό πέραν του επιτρεπτού, περιθωριοποιούνται, χλευάζονται και αντιμετωπίζονται με τον χειρότερο τρόπο. Από μικρά παιδιά μέχρι ηλικιωμένα άτομα, βιώνουν τρομακτικές καταστάσεις και δυστυχώς τα περισσότερα μαθαίνουν σε αυτό και δεν μιλάνε. Άνθρωποι που φοβούνται να ζήσουν ελεύθεροι γιατί η κοινωνία θα τους χαρακτηρίσει με τα χειρότερα επίθετα, θα τους επιτεθεί και θα τους χτυπήσει τόσο πολύ σε σημείο που θα τους θανατώσει. Όλα αυτά, μέρα μεσημέρι σε έναν κεντρικό και πολυσύχναστο δρόμο, και ίσως εκείνη τη στιγμή να μη βρεθεί κανείς να αντιδράσει.

Είναι, όμως, μόνο θέμα της κοινωνίας; Όχι. Τεράστιο μερίδιο σε όλο αυτό έχει η πολιτεία και όσοι την εκπροσωπούν. Πριν από περίπου μία δεκαετία, προτάθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα η ψήφιση ενός αντιρατσιστικού νομοσχεδίου το οποίο, μεταξύ άλλων, περιελάμβανε την προστασία των ομοφυλόφιλων από συγκεκριμένα είδη διακρίσεων. Η ψήφιση αναβλήθηκε και τέθηκε επί τάπητος ξανά μετά από κάποια χρόνια. Όταν λοιπόν φτάνουμε στο σημείο της έκδοσης νόμων ώστε μία μερίδα να μην δέχεται ρατσιστικές συμπεριφορές, καταλαβαίνουμε πως κάτι δεν πάει καθόλου καλά και θα έπρεπε να μας προβληματίζει όλους.

Είναι αδιανόητο εν έτει 2022, άνθρωποι να χρησιμοποιούν υβριστικές εκφράσεις εναντίον άλλων ανθρώπων επειδή δεν τους αρέσει κάτι επάνω τους, μαθητές να δέχονται χυδαίες λεκτικές επιθέσεις από καθηγητές, και εργαζόμενοι να αντιμετωπίζουν προσβλητικές συμπεριφορές από εργοδότες και συναδέλφους. Επίσης, είναι τουλάχιστον ανεπίτρεπτο, εγκληματικές οργανώσεις να απειλούν ανοιχτά τους ομοφυλόφιλους και να ενθαρρύνουν ρητορικές και πράξεις μίσους εναντίον τους.

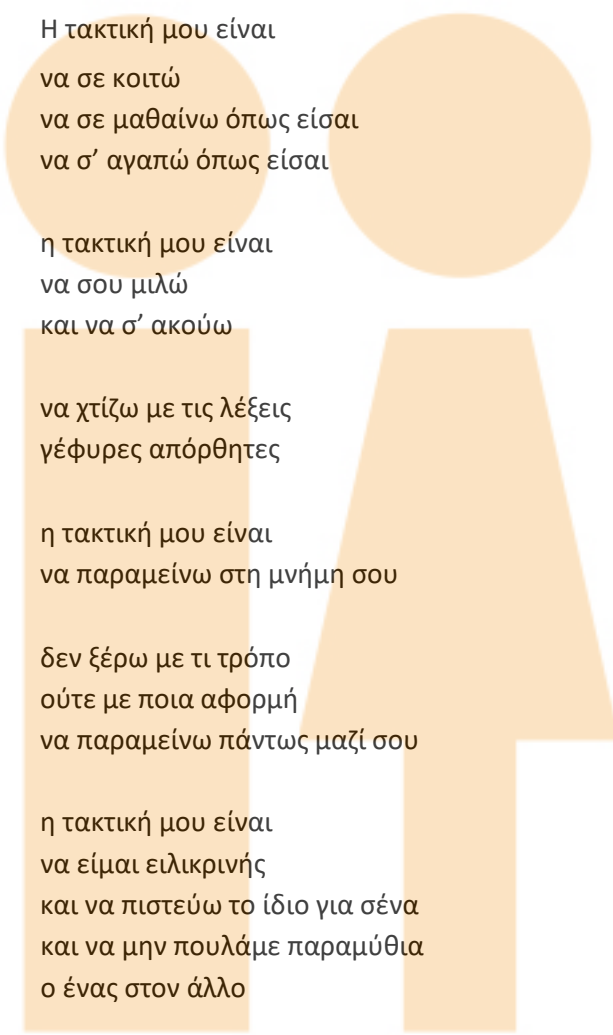
Σε μια κοινωνία που ένα παιδί ντρέπεται και φοβάται να πάει στο σχολείο, δύο άνθρωποι φοβούνται να εκδηλώσουν την αγάπη τους και δεν τους επιτρέπεται να ενώσουν τις ζωές τους με νόμο ούτε να προχωρήσουν στην υιοθεσία ενός παιδιού, είμαστε όλοι υπόλογοι, ιδιαίτερα όταν αιτία όλων των παραπάνω είναι ο σεξουαλικός προσανατολισμός και η σεξουαλική ταυτότητα.

Αντί, λοιπόν, να διδάσκεται η ομοφοβικότητα και ο ρατσισμός, ας ξεκινήσει να διδάσκεται η ενσυναίσθηση, η αγάπη και ο σεβασμός προς τους γύρω μας. Ίσως αν δεν καταπιέζαμε τους ανθρώπους να «μπούνε» σε καλούπια ξεπερασμένα και δεν τους μαθαίναμε να κρίνουν τους άλλους από την εμφάνιση, τα πράγματα να ήτανε λίγο καλύτερα. Όσο όμως όλα αυτά συνεχίζονται, η κοινωνία θα βυθίζεται στο σκοτάδι και θα συνεχίζει να μισεί άτομα άλλης εθνικότητας, θρησκείας και σεξουαλικότητας επειδή έτσι έμαθε και έτσι μαθαίνει στους απογόνους της.

Κείμενο 2

Τακτική και στρατηγική

Το ποίημα του Mario Benedetti (1920-2009), σε μετάφραση Αρτέμιδος Μιχαηλίδου, αντλήθηκε από την ιστοσελίδα <https://www.o-klooun.com/anadimosiefseis/mario-benedetti-taktiki-kai-stratigiki>

A stylized human figure composed of orange shapes: a circle for the head, a vertical rectangle for the torso, and a trapezoidal shape for the legs. The text is placed within and around these shapes.

Η τακτική μου είναι
να σε κοιτώ
να σε μαθαίνω όπως είσαι
να σ' αγαπώ όπως είσαι

η τακτική μου είναι
να σου μιλώ
και να σ' ακούω

να χτίζω με τις λέξεις
γέφυρες απόρθητες

η τακτική μου είναι
να παραμείνω στη μνήμη σου

δεν ξέρω με τι τρόπο
ούτε με ποια αφορμή
να παραμείνω πάντως μαζί σου

η τακτική μου είναι
να είμαι ειλικρινής
και να πιστεύω το ίδιο για σένα
και να μην πουλάμε παραμύθια
ο ένας στον άλλο

ούτως ώστε ανάμεσά μας
να μην υπάρχει τείχος ή άβυσσος

η στρατηγική μου,
ωστόσο
είναι πιο σοβαρή

και πιο απλή

η στρατηγική μου είναι
μια απ' αυτές τις μέρες
δεν ξέρω με τι τρόπο
ούτε με ποια αφορμή

επιτέλους, να μ' έχεις ανάγκη.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1

1^ο υποερώτημα

Να χαρακτηρίσεις τις προτάσεις που ακολουθούν με την ένδειξη ΣΩΣΤΟ (Σ) ή ΛΑΘΟΣ (Λ), αξιολογώντας αν ανταποκρίνονται στο νόημα του Κειμένου 1.

- α. Στις μέρες μας οι άνθρωποι «διαφορετικού» σεξουαλικού προσανατολισμού, αφού βίωσαν τρομακτικές καταστάσεις, μπορούν επιτέλους να απολαμβάνουν περισσότερο σεβασμό.
- β. Χλεύη, εκφοβισμός, περιθωριοποίηση, απειλές, ύβρεις, επιθέσεις και δολοφονίες, είναι μερικές μόνο από τις ανεπίτρεπτες συμπεριφορές μελών της κοινωνίας μας προς τη σεξουαλική διαφορετικότητα.
- γ. Η έκδοση νόμων ώστε μία μερίδα πολιτών να μην δέχεται ρατσιστικές συμπεριφορές, αποδεικνύει το υψηλό επίπεδο της πολιτικής και της κοινωνίας ενός κράτους.
- δ. Η βάνουση και ρατσιστική συμπεριφορά με αιτία τη σεξουαλική διαφορετικότητα, είναι ζήτημα συλλογικής ευθύνης.
- ε. Η αλλαγή της οπτικής στην εκπαίδευση θα βελτιώσει τη στάση της κοινωνίας απέναντι στη διαφορετικότητα.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα

Η τρίτη παράγραφος του Κειμένου 1 αναπτύσσεται κατά βάση με παραδείγματα. Να εντοπίσεις δύο από αυτά (μονάδες 4) και να εξηγήσεις τη λειτουργία τους στην ανάπτυξη του κειμένου (μονάδες 6).

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα

- α) Στην πρώτη και τη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 υπάρχουν δύο ερωτήσεις. Ποιες είναι (μονάδες 2) και ποιους σκοπούς της συγγραφέα εξυπηρετούν; (μονάδες 3)
- β) «Αντί, λοιπόν, ... λίγο καλύτερα»: στο απόσπασμα της πέμπτης παραγράφου του Κειμένου 1 αξιοποιείται η αντίθεση και η υπόθεση. Να τις εντοπίσεις (μονάδες 4) και να εξηγήσεις τι επιτυγχάνει η συγγραφέας με αυτές. (μονάδες 6)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 2

Αξιοποιώντας τις πληροφορίες του κειμένου 1, αλλά και δικές σας συντάσσετε ένα άρθρο με σκοπό να εκθέσετε τις απόψεις σας για τα αίτια της οποιασδήποτε μορφής ρατσισμού στον σύγχρονο κόσμο. Στη συνέχεια παρουσιάζετε τις θέσεις σας για τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει το σχολείο στην καλλιέργεια κλίματος σεβασμού μεταξύ των ανθρώπων. (350 – 400 λέξεις)

Μονάδες 30

ΘΕΜΑ 3

Στο ποίημα εναλλάσσονται το α'ενικό με το β'ενικό πρόσωπο. Πώς λειτουργεί κατά τη γνώμη σας αυτή η εναλλαγή και ποια ανάγκη του ποιητικού υποκειμένου εκφράζεται μέσα από αυτήν;

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ 4

Στο Κείμενο 2 παρουσιάζονται η «τακτική» και η «στρατηγική» του ποιητικού υποκειμένου. Να τις εκθέσεις, να τις ερμηνεύσεις και να εκφράσεις τις σκέψεις και τα συναισθήματα που σου δημιουργούνται από την ανάγνωση του ποιήματος (120-150 λέξεις).

Μονάδες 15

Ευχόμαστε επιτυχία!!!